Hoe kan de werking van een geïntegreerde huisartsenwachtpost en de interactie met de spoeddienst geoptimaliseerd worden? Een vergelijking tussen de bestaande wachtpost te Brugge en de nieuwe wachtpost in het Meetjesland.

Haio: JOYE Jeroen , U.G.
Promotor: DE SUTTER An , U.G.
Praktijkopleider: DEGOMME Stéphanie

Context: Vanaf 2016 werden in België huisartsenwachtposten opgericht die werden geïntegreerd in een spoeddienst. Dankzij dit onderzoek hopen we de samenwerking van de HAWP met de spoeddienst te verbeteren zodoende te kunnen bijdragen aan de verdere uitbouw van geïntegreerde wachtposten in België.

Onderzoeksvraag: De hoofdvraag van deze studie is hoe de werking van een HAWP geïntegreerd in een spoeddienst geoptimaliseerd kan worden. Hierbij wordt onderzocht hoe de interactie tussen de wachtposten van Brugge en het Meetjesland en hun nabijgelegen spoeddienst verloopt. Daarbij wordt de vraag gesteld of de huisartsen van de twee wachtposten hierover een verschillende mening hebben. Het doel van dit onderzoek is werkpunten te formuleren en feedback te geven op de huidige werking van deze geïntegreerde HAWP. Tot slot wordt in deze studie onderzocht of de geïntegreerde HAWP van Brugge de spoeddienst van het AZ Sint-Jan Brugge kon ontlasten.

Methode: De mening van de huisartsen op de HAWP Brugge en Meetjesland werd onderzocht aan de hand van een vragenlijst die werd opgesteld door de drie onderzoekers. Enkel huisartsen die actief waren in het wachtpostsysteem en ten minste één wacht gepresteerd hebben in 2019, werden geïncludeerd in de studie. De vragenlijst bestaat uit vier onderdelen en bevraagt hierbij: (1) de demografische gegevens van de huisartsen, (2) de attitude en de tevredenheid van de huisartsen over de HAWP, (3) de communicatie tussen huisartsen tijdens en na de wachtdienst en (4) de interactie met de spoeddienst. In deze studie werden de antwoorden van het eerste en het vierde onderdeel bestudeerd. Verder werden geanonimiseerde gegevens van de patiëntencontacten op de HAWP Brugge en de spoeddienst van het AZ Sint-Jan Brugge opgevraagd. Hierbij werd per jaar onderzocht wat het (maandelijks) gemiddeld aantal patiëntencontacten was dat in het weekend naar de HAWP (2017 – 2019) en in het weekend en/of tijdens de week naar de spoeddienst ging (2008-2019). Hiernaast werden nog volgende gegevens opgevraagd en onderzocht: de wijze van verwijzing van de patiënten naar de HAWP, het aantal patiënten dat telkens werd verwezen naar de spoeddienst en het jaarlijks aantal huisbezoeken dat werd uitgevoerd door de rijdende artsen. De statistische analyses en grafische weergaves werden met het statistisch verwerkingsprogramma SPSS® gemaakt.

Resultaten: In totaal hebben 93 huisartsen in de HAWP Brugge en 71 in de HAWP Meetjesland deelgenomen aan de studie. Uit de vragenlijst blijkt dat bijna 68% van de huisartsen het positief vindt dat de wachtpost geïntegreerd is met de spoeddienst. Meer dan 50% van de artsen vindt het eenvoudig doorsturen naar de spoeddienst, gebruik maken van het laboratorium en de radiologie en het ontlasten van de spoeddienst grote voordelen. Verder vinden voornamelijk huisartsen uit het Meetjesland dat de grote afstand tot de HAWP een groot nadeel is. In HAWP Brugge blijkt dat bijna 15% van de aangemelde patiënten zich eerst had aangemeld op de spoeddienst. Ongeveer 10% van deze patiënten werd opnieuw doorverwezen naar de spoeddienst. Van alle patiënten die zich aanmeldden, werd ongeveer 6% doorverwezen naar de spoeddienst. Ook werd ongeveer 11% van de patiënten op huisbezoek door de rijdende arts van wacht doorverwezen naar de spoeddienst.

Verder blijkt dat slechts 21,5% van de huisartsen in Brugge tevreden is met de huidige vorm van triage. 40,9% vindt dat er betere afspraken moeten gemaakt worden tussen de spoeddienst en de HAWP. Tot slot vindt 44,1% dat de triage kan geoptimaliseerd worden door het inzetten van een gemeenschappelijke triageverpleegkundige. Daarnaast vindt 36,6% van de huisartsen in het Meetjesland en 22,6% van de huisartsen in Brugge dat het niet hebben van een gemeenschappelijke triage met de spoeddienst een groot nadeel is. Voorts blijkt dat 75,3% van de huisartsen in Brugge vindt dat ook patiënten met niet-dringende klachten naar de HAWP komen. Hier vindt 55,9% van de huisartsen het negatief dat de patiënten enkel het remgeld moeten betalen, waardoor de wachtpost te laagdrempelig wordt. In het Meetjesland was dit slechts 33,8% van de huisartsen. Uit het retrospectief onderzoek volgt dat zowel op de HAWP als op de spoeddienst tijdens de week het aantal patiëntencontacten steeg tussen 2017 en 2019 (respectievelijk +17,2% en +10,9%). Echter het aantal spoedcontacten tijdens het weekend daalde in deze periode (-0,8%). Uit de vragenlijst blijkt tot slot dat 51,6% van de huisartsen in Brugge verkiest om het huidig wachtsysteem uit te breiden met de weekwachten.

Conclusie: Uit deze studie kunnen we besluiten dat een bindende, gemeenschappelijke triage bij aankomst van de patiënt voor een efficiëntere samenwerking van de spoeddienst en de HAWP kan zorgen. Op die manier kunnen patiënten gerichter verwezen worden en kunnen patiënten met niet-dringende klachten (die kunnen wachten tot na het weekend) verplicht verwezen worden naar de vaste huisarts. Zo ook kan de telefonische triage bindend gemaakt worden. Deze hervormingen kunnen leiden tot een daling van het aantal oneigenlijke spoed- en wachtpostcontacten, wat verder kan resulteren in een daling van de werkdruk en een besparing in de gezondheidszorg. Daarnaast kunnen ook door een verhoging van het remgeld op de HAWP of door campagnes patiënten aangemoedigd worden om met niet-dringende problemen naar de vaste huisarts te gaan. Tot slot zou het openen van de HAWP in de week kunnen resulteren in een verlichting van de werkdruk op de spoeddienst.